

Herb i flaga Gminy Niwiska

Gmina Niwiska 10 lutego 2011r. złożyła wniosek do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie zaopiniowania projektów herbu, flagi i pieczęci Gminy Niwiska. Komisja Heraldyczna jako organ opiniodawczo-doradczy Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji uchwałą z dnia 15 kwietnia 2011r. pozytywnie zaopiniowała w/w projekty. Ostatnim etapem procedury było przyjęcie na VIII sesji Rady Gminy Niwiska w dniu 13 czerwca 2011r. uchwały w sprawie ustanowienia herbu, flagi i pieczęci Gminy Niwiska.

HERB GMINY NIWISKA

Rys historyczny

Aż do schyłku XIII wieku obszar dzisiejszej Gminy Niwiska wchodził w skład kasztelanii wiślickiej, która była częścią dzielnicy sandomierskiej, przekształconej później w Ziemię Sandomierską i wreszcie w województwo sandomierskie. Część południowa obecnej gminy (z niwiskimi) leżała w granicach powiatu pilzneńskiego, część północna do powiatu sandomierskiego. Tereny Gminy Niwiska znajdowały się w sercu ogromnej wówczas Puszczy Sandomierskiej. Okolice te, położone na słabych glebach, zostały zasiedlone bardzo późno, bo dopiero na przełomie XV i XVI wieku. Własnościowo obecny obszar gminy dzielił się na trzy części. Wsie klucza rzechowskiego (później zwanego Krzemieńskim) należały do Tarnowskich h. Leliwa, dobra między Wisłoką i Cmolasem – do Mieleckich h. Gryf. Od południa sąsiadowały z domeną królewską (tenuta ropczycka) i dobrami kasztelanii sandomierskiej.

W dziejach terenów leżących na terenie współczesnej Gminy Niwiska różne rody odegrały ważną rolę. Niemniej zakrojoną na szerszą skalę akcją osadniczą na omawianym terenie rozpoczęli w XVI wieku przedstawiciele magnackiego rodu Tarnowskich herb Leliwa. To ich działalność doprowadziła do lokacji kilku miejscowości i rozwoju gospodarczego omawianego obszaru, który wcześniej niemal w całości był głuszą zagubioną w rozległej Puszczy Sandomierskiej. W tej głuszy tylko gdzieś pojawiały się okresowe siedziby ludzkie związane z prowadzeniem gospodarki leśnej.

Największym właścicielem ziemskim na tym terenie byli u schyłku średniowiecza Tarnowscy, którzy otrzymali tu znaczne dobra od króla Władysława Jagiełły w 1386 roku. Późniejsi przedstawiciele tego rodu magnackiego lokowali dzisiejszą miejscowość gminną Niwiska w roku 1565 - „na surowym korzeniu”. Założycielem Niwisk i pierwszym ich właścicielem był Stanisław Tarnowski. W tym czasie na tronie polskim zasiadał ostatni z Jagiellonów - Zygmunt II August... Całkowity areał pól uprawnych nowo osadzonej wsi wynosił 6 łanów, z czego w świetle spisu podatkowego powiatu pilzneńskiego z 1581 r. na folwark sołtysi przypadało 4 i 1/2 łana. Pozostała rola należała do chłopów. Mieszkańcy Niwisk uprawiali głównie owies, żyto i jęczmień, dodatkowo zajmując się hodowlą bydła, owiec i trzody chlewnej oraz gospodarką leśną: wypalaniem węgla drzewnego, przetwarzaniem ubogiej rudy żelaza, bartnictwem itp. Na terenie dzisiejszej Gminy istniało też kilka osad typowo leśnych: Kosowy, Hucisko, Zapole, Leszcze i Hucina.

W 1593 r. Zofia z Mieleckich Tarnowska, żona założyciela Niwisk Stanisława Tarnowskiego, ufundowała w Niwiskich pierwszy modrzewiowy kościół p.w. św. Mikołaja, jako wotum za nawrócenie z arianizmu dzięki kazaniom ks. Piotra Skargi. Parafia w Niwiskich aż do 1983 roku (utworzenie parafii w Kosowach) była jedyną na terenie Gminy Niwiska, chociaż niektóre miejscowości należały do parafii, których siedziby znajdują się lub znajdowały na terenie gmin ościennych (parafie w Ostrowach Tuszowskich i Trzęsówce – kościoły obu tych parafii znajdują się na terenie Gminy Cmolas). Zofia Tarnowska uposażyła też parafię dobrami na jej utrzymanie, w których pańszczyznę odrabiali chłopci z Niwisk, którzy równocześnie pracowali w hucie szkła uruchomionej tu w pierwszej połowie XVII w. „Rachunek klucza Krzemieńskiego” z lat 1683-84 podaje, że na łanach

plebańskich uprawiano żyto (w 1683 r. uzyskano 143 korce), jęczmień (46 korcy), a także owies, tatarkę, len i groch. W latach późniejszych klucz rzechowski poprzez ożenki i kolejne wykupy przeszedł w ręce Mieleckich herbu Gryf, a następnie innego rodu magnackiego - Lubomirskich h. Szreniawa bez Krzyża (Drużyna). Mniejsza część ziem pozostawała nadal w domenie królewskiej. Taki stan posiadania utrzymał się aż do rozbiorów, po czym od początków XIX wieku aż do II wojny światowej Niwiska a także inne miejscowości dzisiejszej gminy bardzo często zmieniały właścicieli.

Wyjaśnienie zastosowanej symboliki

Godło herbu Leliwa : Nawiązuje do rodu Tarnowskich herbu Leliwa, którzy rozpoczęli na omawianym terenie w XVI wieku zakrojoną na szerszą skalę akcję osadniczą. To ich działalność doprowadziła do lokacji kilku miejscowości i rozwoju gospodarczego omawianego obszaru, który wcześniej niemal w całości był głuszą zagubioną w rozległej Puszczy Sandomierskiej. W 1593 r. Zofia z Mieleckich Tarnowska ufundowała w Niwiskich pierwszy modrzewiowy kościół p.w. św. Mikołaja, jako wotum za nawrócenie z arianizmu dzięki kazaniom ks. Piotra Skargi.

W świetle przeprowadzonej kwerendy to ród Tarnowskich był tym, który najmocniej zapisał się w historii Niwisk i okolic. Dlatego władze samorządowe Gminy Niwiska, uwzględniając przesłanki historyczne i opinię mieszkańców Gminy, postanowiło uwiecznić ród Tarnowskich w herbie Gminy Niwiska. Świerki srebrne: Godło to nawiązuje zatem do topografii - lesistego charakteru gminy (ok. 46% powierzchni) oraz historycznego położenia w dawnej Puszczy Sandomierskiej.

Wyjaśnienie kompozycji kolorystycznej

W heraldyce należy stosować zasadę alternacji barw i nie kładzenia barwy na barwę oraz metalu na metal. Dlatego w tym projekcie na tle w kolorze czerwonym położono „metalowe” godła - złote godło herbu Leliwa oraz srebrne świerki.

FLAGA GMINY NIWISKA

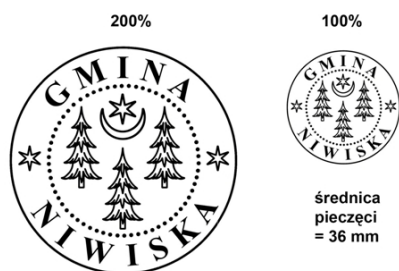

Płat sukna o proporcjach szerokości do długości 5:8 z układem pasów:

- złoty - 1/4 szerokości
- czerwony - 1/8 szerokości
- srebrny - 1/4 szerokości
- czerwony - 1/8 szerokości
- złoty - 1/4 szerokości

Na fladze centralnie umieszczony jest Herb Gminy Niwiska, którego wysokość stanowi 3/4 szerokości (wysokości) flagi.

PIECZĘĆ GMINY NIWISKA

Pieczęć Gminy Niwiska ma kształt okrągły i średnicę 36 mm.

W otoku napis majuskułą GMINA NIWISKA. Oba słowa oddzielone są od siebie ażurowymi sześciopromiennymi gwiazdkami. W środku wewnętrzne perełkowe koło, w które wpisany jest konturowo herb Gminy Niwiska, tj.: godło herbu Leliwa nad trzema świerkami.

Autorem projektów jest Pan Robert Szydlik.

www.szydlik.com